

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Statens hus, 7468 TRONDHEIM

Sentralbord: 73 19 90 00

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

08/1066
KOPI

Saksbehandler
Grete Bakken Hoem
Kommunal- og beredskapsavdeling

Innvalgstelefon
73 19 91 55

Vår dato
07.10.2009
Deres dato
20.08.2009

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2009/6830-562
Deres ref.
20080700

Norges vassdrags- og energidirektorat
postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Uttalelse - tilleggsutredninger for Storheia vindkraftverk med tilhørende nettilknytning

Fylkesmannen har tidligere behandlet søknad om konsesjon til Storheia vindkraftverk, på grensen mellom Bjugn og Åfjord kommuner – det vises til vår uttalelse av 19.06.2008 med følgende konklusjon:

Fylkesmannen kan ikke ta endelig stilling til saken før området er grundigere utredet. Det må utføres tilleggsutredninger innenfor temaene landskap, friluftsliv, inngrepsfrie naturområder, vernede områder og vilt (fugl). Fylkesmannen anbefaler at det ikke gis konsesjon til Storheia vindkraftverk ut fra foreliggende utredninger. Fylkesmannen har også innsigelse til reguleringsplan for Storheia.

NVE har bedt om tilleggsutredninger i saken. Tilleggsutredningene som nå er sendt på høring, omfatter vurderinger av virkning for reindriften, virkninger for Hildremsvatnet naturreservat, traséjusteringer av konsesjonssøkt nettilknytning, aktuelle transportveger i anleggsfasen, virkninger for drikkevannskilden Grovlivetnet, turbinplassering øst for Svarttjørna og øst for Granskardvatnet, behov for og kostnader knyttet til veg mellom turbinene øst og vest for Trolldalen og ytterligere vurdering av ising. Konsekvensvurderingen vedrørende naturmiljø er oppdatert.

Fylkesmannen har følgende vurdering i saken:

• Samfunnssikkerhet

Vi har tidligere bedt om en risiko- og sårbarhetsanalyse i forbindelse med etableringen av vindkraftverket med hensyn på sannsynlighet og konsekvenser for hendelser som kan skade mennesker og dyr som ferdes i kraftverksområdet. Det er i tilleggsutredningen gjort en vurdering når det gjelder ising. Fylkesmannen beklager at andre hendelser som kan utgjøre en risiko ikke er vurdert.

• Sosial og helse

Ingen merknad.

• Landbruk og bygdeutvikling

Fylkesmannen mener virkningene er tilstrekkelig utredet med tanke på landbruksfaglige spørsmål.

	Embetsledelse og administrasjonsstab	Kommunal- og beredskapsavdeling	Oppvekst- og utdanningsavdeling	Sosial- og helseavdeling	Landbruk og bygdeutvikling	Miljøvern-avdeling
Telefon	73 19 90 08	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00
Telefaks	73 19 91 01	73 19 91 01	73 19 93 51	73 19 93 01	73 19 91 01	73 19 91 01
E-post:	postmottak@fmst.no	Internett: www.fylkesmannen.no/st				

• Miljøvern

Nasjonalt viktig verneområde Hildremsvatnet – påvirkning av verneformål

Sikring av leveområdene til truede arter er en sentral del av det nasjonale målet om å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010. I St.meld. nr. 26 *Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand* er nedbygging, bruk og bruksendring av arealer framhevet som den største trusselen mot det biologiske mangfoldet i Norge. – I følge Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 2009-07-01, skal naturen med dens biologiske og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern:

§1. *Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*

En arealforvaltning der en sikrer artenes leveområder er svært viktig for å bevare det biologiske mangfoldet. Selv om de enkelte tiltak og planer kan synes å stå for beskjedne virkninger, kan summen av slike belastninger være kritisk for truede og sårbare arter.

NVE har i brev av 18.05.2009 krevd tilleggsutredninger: "Eventuelle virkninger som tiltaket vil kunne få for Hildremsvatnet naturreservat skal beskrives." – Naturmangfoldlovens § 8 (kunnskapsgrunnlaget) er en retningslinje for offentlig beslutningstaking:

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

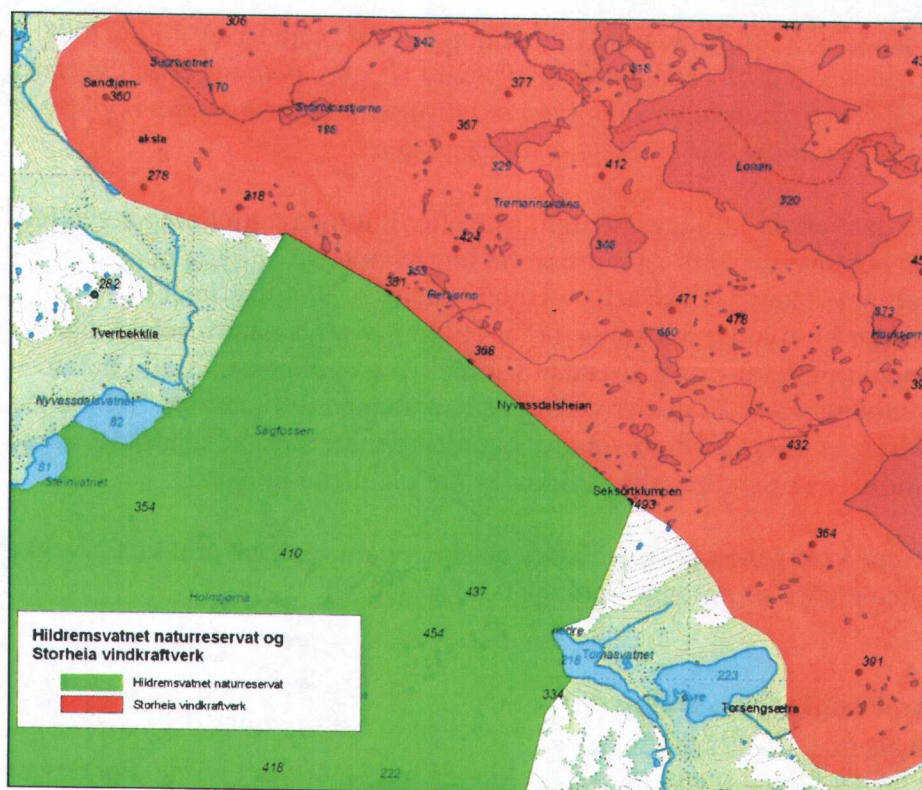
Krav om beslutningsgrunnlag gjelder i utgangspunktet kunnskap som allerede er tilgjengelig, men det kan også omfatte kunnskap som må fremskaffes. Med fremskaffes menes både innhenting av eksisterende kunnskap som er vanskelig tilgjengelig eller ikke kjent for forvaltningsmyndigheten, og ny kunnskap. Det planlagte utbyggingsområdet er på hele 46 km², det planlegges ca 70 km med nye veier, og opptil 85 vindturbiner hvorav 9 planlegges etablert svært nært grensen til Hildremsvatnet naturreservat (Figur 1). Sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet er følgelig stor.

Hildremsvatnet naturreservat ble vernet ved kgl.res. 31. august 2001. Formålet med fredningen er å bevare et skogområde med alt naturlig plante- og dyreliv og med alle de naturlige økologiske prosessene. Området har samlet sett internasjonal verneverdi.

Er virkningene tilstrekkelig utredet?

Konsulentfirmaet Asplan Viak uttaler følgende i metodekapittelet i rapporten "konsekvensutredning Storheia vindkraftanlegg – delutredning Hildremsvatnet naturreservat":

Naturverdiene knyttet til vilt, spesielt fugl, i området er lite undersøkt. Det foreligger ikke noen fugleregistreringer fra området i forbindelse med opprettelsen av vernet som vi er kjent med (etter forespørsel til Fylkesmannen). I forbindelse med denne rapporten har Hans Einar Ring innsamlet dokumentasjon av verdier knyttet til fuglelivet i verneområdet fra tre informanter (Ring i e-post); Guttorm Martin Hyllmark (ivrig jeger og friluftsmann), Georg Bangjord (ornitolog og ansatt i Statens Naturoppsyn) og Otto Frengen (ornitolog, Vitenskapsmuseet i Trondheim). Sistnevnte foretok undersøkelser i området på 1970-tallet, men på grunn av ferieavvikling er ikke disse notatene fremskaffet. Dog er noe muntlig overlevert.

Figur 1. Det konsesjonssøkte vindkraftverket Storheia planlegges etablert tett inntil Hildremvatnet naturreservat. I følge søknaden legges planområdet inntil reservatet på en strekning på 2,6 km.

Som nevnt har NVE i tilleggsutredningene krevd at eventuelle virkninger som tiltaket vil kunne få for Hildremvatnet naturreservat skal beskrives. Vi kan ikke se at NVE har stilt noen krav om hvordan kunnskapsgrunnlaget til vurderingene skal innhentes. Men, ovennevnte metode for å innhente grunnleggende kunnskap for verdi- og konsekvensvurdering er utilstrekkelig. Med bakgrunn i at området ansees å ha internasjonal verdi og at Naturmangfoldlovens § 8 (kunnskapsgrunnlaget) er en retningslinje for offentlig beslutningstaking må det innhentes et godt og faglig akseptabelt grunnlagsmateriale. Både hubro (sterkt truet) og kongeørn (nær truet) er registrert i dalføret nærmest planområdet, men det foreligger eksempelvis ikke kunnskap om dette er et hekkeområde for disse artene.

Fylkesmannen forventer at det gjennomføres en grundig undersøkelse når det planlegges et vindkraftverk tett inntil et verneområde med internasjonal verdi. Fylkesmannen krever derfor at det gjennomføres kartlegging av fugl (etter DN håndbok 11-96, revidert i 2000) i den delen av reservatet som ligger nærmest planområde som grunnlag for verdi- og konsekvensvurdering.

Friluftsliv og opplevelsesverdi i et nasjonalt verneområde

Er virkningene tilstrekkelig utredet?

Vi finner grunn til å minne om at et av de nasjonale målene fra Stortingsmelding nr 39 (2000-2001) om friluftsliv er at områder av verdi for friluftslivet skal sikres slik at det fremmer miljøvennlig ferdsel, opphold og høsting, og at naturgrunnlaget blir tatt vare på. Det blir i denne meldingen satt spesiell fokus på blant annet inngrepsfrie områder som avgjørende arealtyper for å holde oppe friluftslivet. Hildremvatnet naturreservat er på hele 23 km² og gir i dag en opplevelse av å være inngrepsfritt.

Fylkesmannen krevde følgende tilleggsutredninger i vår uttalelse av 19.06.2008: "Opplevelsesverdiene forventes å bli redusert da kraftverket vil være dominerende i landskapet og synlig fra store deler av reservatet. Vi ber om at utbygger utreder hvordan opplevelsesverdien til de som benytter området blir påvirket av utbyggingen."

Tiltakshaver har verken i tilleggsutredningene eller i tidligere utredninger synliggjort hvordan friluftsliv og opplevelsesverdi i naturreservat blir påvirket av utbyggingen, de har kun vurdert hvordan kraftverket kan påvirke selve verneformålet. – NVE har bedt om få beskrevet eventuelle virkninger kraftverket vil kunne få for Hildremsvatnet naturreservat. I dette inngår etter Fylkesmannens oppfatning også hvordan friluftsliv og opplevelsesverdi i naturreservat blir påvirket av utbyggingen. Vi mener virkningene er mangelfullt utredet. Det må gjennomføres tilleggsutredninger hvor det fremkommer hvordan opplevelsen av landskap, inngrepsfrie områder og friluftsliv i reservatet blir påvirket av det planlagte tiltaket.

Konsekvensene kraftverket påfører Hildremsvatnet naturreservat er ikke tilstrekkelig utredet. Fylkesmannen mener at utredningsplikten ikke er oppfylt.

Justert traséløsning for nettilknytning

Er virkningene tilstrekkelig utredet?

Garrabrekkkia har boreal regnskog som er klassifisert som svært viktig. For å ivareta disse verdiene er det viktig at skogen ikke åpnes med hogst. I følge konsekvensutredningen er det ikke nødvendig med ryddebelte som ødelegger disse verdiene. En utarbeidet linjeprofil for strekningen hvor kraftledningen vil strekke seg over den skogklede lia og riksveien, viser at det vil være nok høyde mellom linje og vegetasjon til at et ryddebelte ikke må etableres.

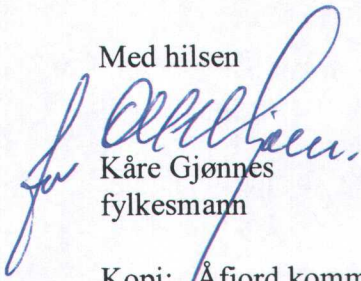
Vurdering av det omsøkte prosjekt: Storheia vindkraftverk - konklusjon

Etter fylkesmannens oppfatning er konsekvensene som tiltaket eventuelt kan påføre naturreservatet ikke tilstrekkelig utredet. Dette skyldes at tiltakshaver ikke har gjennomført kartlegging av viktige funksjonsområder (jf. § 8 i Naturmangfoldloven) og at det ikke er vurdert hvordan opplevelsen av landskap, inngrepsfrie områder og friluftsliv i et område med internasjonal verneverdi blir påvirket av det planlagte tiltaket. Fylkesmannen fremmer **innsigelse** inntil det foreligger et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag i saken.

Vurdering av justert traséløsning for nettilknytning -konklusjon

Etter fylkesmannens oppfatning er konsekvensene som linjen eventuelt kan påføre skogen i Garrabrekkkia tilstrekkelig utredet og justert traséløsning for nettilknytning kan anbefales.

Med hilsen

Kåre Gjønnes
fylkesmann

Kjetil Ollestad
fung. direktør

Kopi: Åfjord kommune, 7170 ÅFJORD
Bjugn kommune, Rådhuset, 7160 BJUGN
Sør-Trøndelag fylkeskommune, postuttak, 7004 TRONDHEIM